

**UCHWAŁA NR XX/138/2020
RADA GMINY OSIEK**

z dnia 22 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok dla Gminy Osiek**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050) Rada Gminy Osiek uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok dla Gminy Osiek, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Osiek.

§ 3.

Traci moc Uchwała Nr IX/60/2019 Rady Gminy Osiek z dnia 30 października 2019 r.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Osiek.

Przewodniczący Rady Gminy
Osiek

Wojciech Śliwiński

Załącznik do uchwały Nr XX/138/2020

Rada Gminy Osiek

z dnia 22 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2021 ROK

I WSTĘP

Problemy związane z alkoholem są najtrudniejszymi do rozwiązania spośród problemów społecznych występujących w Polsce. Alkohol jest legalnym, łatwo dostępnym towarem rynkowym, lecz szkody jakie generuje wśród społeczeństwa spowodowały, iż ustawodawca wprowadził regulacje mające na celu ograniczenie rozmiarów tych szkód oraz przeciwdziałanie ich powstawaniu.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniu narkomanii należą do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane za pomocą Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych prowadzi do często nieodwracalnych, szkód zdrowotnych, psychologicznych i społecznych. Mimo wieloletnich działań mających na celu zwiększenie świadomości na temat konsekwencji nadużywania tych substancji problem istnieje i przyjmuje tendencję wzrostową.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, zwany dalej Programem, uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Program określa strategię i kierunki działania w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień od alkoholu oraz narkotyków opiera się na systematycznym i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych przy współpracy z różnymi jednostkami oraz organizacjami, których działania statutowe obejmują profilaktykę i przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz narkomanii. Niniejszy Program zapewnia kompleksowe rozwiązania wskazanych w programie problemów społecznych.

Przy opracowaniu Programu uwzględnione zostały rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

II PODSTAWA PRAWNA

·ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 2277 ze zm.)

·ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050)

· rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. 2016 r. poz. 1492)

· Uchwała Nr XXII/131/2017 Rady Gminy Osiek z dnia 27 kwietnia 2017 roku w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Osiek na lata 2016 – 2025

III ZESPÓŁ PRACUJĄCY PRZY TWORZENIU PROGRAMU

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii brali udział członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IV DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROZEŃ SPOŁECZNYCH

Na potrzeby niniejszego Programu wykorzystano dane przeprowadzonej w 2016 roku Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych na terenie Gminy Osiek, która miała na celu ukazanie skali problemów uzależnień społecznych. Zakres badań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- problemów uzależnień wśród różnych grup,
- zidentyfikowania przyczyn/czynników prowadzących do występowania uzależnień,
- zidentyfikowania skutków występujących problemów,
- wskazania rozwiązań problemów wykazanych w diagnozie.

Narzędziem badawczym był kwestionariusz ankietowy, który składał się z pytań otwartych i zamkniętych. Zebrane wnioski posłużyły do tworzenia programów pomocowych, w tym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Osiek.

Badaniem zostało objętych:

- 100 dorosłych (54 kobiety i 46 mężczyzn);
- 44 uczniów gimnazjum (23 dziewczynki i 21 chłopców).

Wnioski z Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych - Osiek 2016:

· Problem picia alkoholu wśród młodzieży szkolnej jest jednym z najważniejszych – aż 14,89% uczniów szkoły podstawowej i aż 44,69% gimnazjalistów deklaruje, że pierwszy kontakt z alkoholem ma już za sobą, odsetek badanych przyznaje się do incydentów upijania się. Wśród osób dorosłych problem ten również istnieje i na przestrzeni lat przybiera na sile. Kolejny problem to spożywanie alkoholu w miejscach publicznych – uczestnicy badania odpowiedzieli, że jest to częsty widok. Niepokojącym zjawiskiem w skali kraju jest wysoki poziom spożycia alkoholu w przeliczeniu na jedną osobę. Niepokojąca sytuacja prowadzi do poszerzenia oferty profilaktycznej skierowanej do w/w grupy odbiorców.

· Problem kontaktu z narkotykami oraz środkami psychoaktywnymi jest powszechny wśród młodzieży z terenu Gminy Osiek. Według deklaracji młodzieży blisko 14,47% uczniów tutejszego Gimnazjum potwierdza, że pierwszy kontakt z narkotykami ma już za sobą a około 23,15% badanych uczniów wie, gdzie może nabyć narkotyki bądź inne środki psychoaktywne. Wśród dorosłych mieszkańców Gminy informacja ta nie jest tak powszechna, 11,00% dorosłych deklaruje wiedzę na temat tego, gdzie można kupić narkotyki.

· W związku z szerokim problemem związanym z używaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych konieczne jest podjęcie działań w kierunku edukacji oraz podnoszenia świadomości, zarówno dzieci, młodzieży jak i dorosłych, dotyczącej zagrożeń związanych z używaniem tych substancji. Oferta zajęć z zakresu profilaktyki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii powinna zostać poszerzona a forma zajęć dostosowana do grupy odbiorców. Profilaktyka powinna być realizowana od najmłodszych roczników objętych obowiązkiem szkolnym, zalecane jest przeprowadzanie tych zajęć w formie warsztatów, gdyż ta jest najlepiej odbieraną przez młodzież szkolną.

· Kolejnym działaniem niezbędnym jest egzekwowanie przestrzegania przepisów ustaw:

· o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o przeciwdziałaniu narkomanii. Konsekwencja przy realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kluczowym czynnikiem, który może przyczynić się do poprawy sytuacji.

·Należy zwrócić szczególną uwagę na środowisko szkolne oraz na sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu.

W miesiącach styczeń - wrzesień 2020 r. z porad Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim z terenu Gminy Osiek skorzystało 9 osób. Łączna ilość porad wyniosła 39.

W miesiącach styczeń – wrzesień 2020 r. mieszkańcy Gminy Osiek korzystali również z konsultacji psychologicznych. Łączna ilość udzielonych porad wyniosła 52.

W miesiącach styczeń – listopad 2020 r. złożono 1 wniosek o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Ze względu na obecną sytuację epidemiczną w kraju i związane z nią obostrzenia, kolejną Diagnozę Lokalnych Zagrożeń Społecznych planuje się przeprowadzić w 2021 r.

V CELE

Celem globalnym Programu jest zmniejszenie rozmiaru istniejących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz zapobieganie powstawania nowych problemów wśród mieszkańców Gminy Osiek.

Cele szczegółowe programu to:

- zmniejszenie rozmiarów indywidualnych szkód występujących u osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej rehabilitacyjnej i informacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, wychowawczej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych, spektakli oraz programów profilaktycznych dopasowanych do grup wiekowych,
- realizacja zadań i programów zdrowotnych w zakresie terapii uzależnień i współuzależnień,
- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych,
- organizacja spotkań ze specjalistami dla wszystkich mieszkańców Gminy Osiek,
- regularne przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie tworzenia oraz realizacji programów profilaktycznych, skutecznej realizacji zadań Komisji, skutecznej i efektywnej współpracy z innymi służbami i instytucjami,
- podjęcie działań profilaktycznych w zakresie przemocy rówieśniczej poprzez projekty skupiające się na profilaktyce problemów agresji i przemocy ukierunkowanych na wszystkich uczniach,
- szkolenia dla sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz e-papierosów.

VI SPOSÓB REALIZACJI

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie realizowany w Gminie Osiek w 2021 roku. Gmina Osiek w celu realizacji założonych celów Programu przeprowadzi działania w takim zakresie, w jakim będzie istniała możliwość, biorąc pod uwagę aktualną sytuację epidemiczną w kraju. Planuje się przeprowadzenie działań polegających w szczególności na:

- organizacji zajęć terapeutycznych i konsultacji psychologicznych,
- organizacji wyjazdów profilaktycznych,
- organizacji imprez: edukacyjnych, kulturalnych, artystycznych, sportowych i innych o charakterze profilaktycznym, w tym organizacji profilaktycznego „Radość bez alkoholu” dla mieszkańców Gminy Osiek

jako działanie alternatywne wskazujące na możliwość atrakcyjnego spędzania czasu wolnego i promowania prozdrowotnego trybu życia,

- zakupie i rozpowszechnianiu profilaktycznych materiałów dydaktycznych,
- zawarciu umowy z SPZOZ Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień w Starogardzie Gdańskim w celu realizacji zadań i programów zdrowotnych w zakresie terapii uzależnień i współuzależnień,
- realizacji programów dotyczących zagadnień podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu.

VII PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Przewidywanymi efektami realizacji Programu są:

- podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Osiek wobec skutków nadużywania napojów alkoholowych, narkotyków i innych środków psychoaktywnych,
- zapobieganie powstawania uzależnień wśród mieszkańców Gminy Osiek,
- udzielenie profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- zmniejszenie skali problemów społecznych i dysfunkcji rodzinnych powodowanych uzależnieniem.

VIII WSKAŹNIKI

Wskaźnikami realizacji programu będzie ilość przeprowadzonych zajęć terapeutycznych i konsultacji psychologicznych, wyjazdów, imprez o tematyce profilaktycznej, ilość zakupionych materiałów profilaktycznych oraz liczba uczestników wszystkich działań podjętych w ramach szeroko rozumianej profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałania narkomanii.

IX ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do:

- mieszkańców Gminy Osiek: dzieci, młodzieży oraz ich rodzin,
- kadry pedagogicznej Publicznej Szkoły Podstawowej w Osieku,
- organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy Osiek,
- osób, których dotyczy problem uzależnienia oraz ich rodzin,
- pozostałej społeczności lokalnej.

X REALIZATORZY PROGRAMU

Realizację Programu powierza się Wójtowi Gminy Osiek, przy współpracy:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osieku,
- Publicznej Szkoły Podstawowej w Osieku,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osieku,
- Środowiskowego Domu Samopomocy w Osieku,
- organizacji pozarządowych,
- placówek służby zdrowia.

XI FINANSOWANIE PROGRAMU

Środki na realizację Programu pochodzić będą z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. Powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy w dziale 851 – ochrona zdrowia w prognozowanej wysokości 40 000,00 zł.

XII WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Osieku przysługuje wynagrodzenie za każde odbyte posiedzenie. Wysokość wynagrodzenia jest zróżnicowana adekwatnie do wysokości minimalnego ustawowego wynagrodzenia brutto w danym roku budżetowym:

- dla Przewodniczącego i Sekretarza Komisji – 9%;
- dla Zastępcy Przewodniczącego - 7%;
- dla pozostałych członków Komisji – 5%.

Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi lista obecności z podpisami członków Komisji obecnych na posiedzeniu.

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii nakładają na jednostki administracji rządowej i samorządowej obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Katalog tych działań określają odpowiednio: art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a realizowane są one w postaci gminnych programów profilaktyki, które są podejmowane corocznie przez radę gminy.

W związku z powyższym przystąpiono do opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok, w którym wskazano najważniejsze cele i działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu problemów związanych z uzależnieniami oraz zniwelowania negatywnych skutków istniejących już problemów.

Z art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wynika, że do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2021 rok jest zasadne.